UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Teaching Guide				
Identifying Data				2018/19
Subject (*)	Teaching and Learning Children's Literature		Code	652G02029
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Third	Optional	4.5
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinador	Muriano Rodríguez, María Montserrat	E-mail	montserrat.muriano@udc.es	
Lecturers	Muriano Rodríguez, María Montserrat	E-mail	montserrat.muriano@udc.es	
Web	ensinardeleitando.blogspot.com.es/			
General description	A materia está orientada a que o alumnado coñeza tanto os textos básicos da literatura infantil e xuvenil, coma as distintas formulacións didácticas que se poden aplicar a estes textos segundo os niveis e fases da educación primaria. O seu obxectivo fundamental será que o alumnado, futuros mestres e mestras, posúan os instrumentos suficientes para moverse neste terreo, sexa crítico coas propostas ofrecidas polo mercado e estea en disposición de encontrar os libros axeitados para a animación á lectura non ámbito escolar. Neste contexto a idea é que a LIX e a súa didáctica sexan o recurso educativo principal da área da linguaxe por: a) a súa capacidade de motivación, b) a relación que se establece nas súas formas e contidos entre o ámbito familiar e o escolar, c) o papel que desempeña na elaboración dunha cultura común (cos seus compañeiros e compañeiras) e propia (a lectura persoal motivada polas súas propias características), d) fomenta o desenvolvemento da competencia comunicativa, esencial na socialización escolar e xeral, e) facilita e amplía a adquisición do código escrito, esencial no proceso educativo, e f) proporciona as bases para descubrir e ampliar o acceso ao feito estético, tanto na literatura coma nas áreas asociadas (expresión corporal, musical e plástica).			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período de 6-12, no contexto familiar, social e escolar.
A2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais.
A5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseado na aprendizaxe de competencias.
A7	Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra de ela relativos ao período 6-12.
A8	Coñecer os fundamentos da educación primaria.
A10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa.
A14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática.
A16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.
A17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en educación primaria.
A19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.
A23	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.
A43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.
A44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil.

A45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura.
A46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.
A47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.
A48	Fomentar a lectura e animar a escribir.
A49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes de outras linguas.
A50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
A51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira.
A52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes aos estudantes.
A62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
A63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias.
A64	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
A65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
A66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se podan establecer nun centro.
A67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados loxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B10	Capacidade de expresión oral e escrita en varias linguas (a lo menos nunha lingua estranxeira).
B11	Capacidade de comprensión dos distintos códigos audiovisuais e multimedia e manexo das ferramentas informáticas.
B12	Capacidade de selección, de análise, de avaliación e de utilización de distintos recursos na rede e multimedia.
B13	Lectura e interpretación de imaxes.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B18	Compromiso ético para o exercicio das tarefas docentes.
B19	Capacidade de adaptarse a novas situacións nunha sociedade cambiante e plural.
B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Comprender en qué medida os textos de LIX contribúen á formación do alumnado de Educación Primaria.	A1 A2 A5 A7 A8 A16 A17 A19 A43 A44 A48 A52 A62 A64 A65 A67	B1 B2 B3 B4 B5 B21 B22 B23 B25	C6 C7
Coñecer e utilizar correctamente recursos de animación á lectura.	A8 A16 A17 A19 A44 A48 A50	B12 B15	C3 C8
Coñecer e empregar axeitadamente a biblioteca escolar como recurso fundamental para desenvolver experiencias innovadoras no ámbito da LIX.	A17 A44 A48 A64 A66	B22	C5 C6
Coñecer os textos básicos da LIX no ámbito estatal e en Galicia, así como os usos educativos que estes textos permiten.	A16 A17 A37 A44 A45 A46 A48 A49 A50 A51	B9 B10 B13	C1 C2

Ser capaz de xestionar as propostas editoriais no ámbito da LIX, ou de elaborar as súas propias propostas alternativas.	A16 A17 A19 A44 A48	B7 B8 B11 B14 B22 B24	C5 C6
Ser capaz de contribuir con eficacia á Educación Literaria do alumnado de Primaria.	A8 A16 A17 A19 A44 A45 A46 A48 A63	B12	C7
Coñecer e aplicar adecuadamente o marco lexislativo vixente no ámbito do ensino-aprendizaxe da literatura na educación primaria.	A5 A8 A10 A16 A37 A44 A45 A48 A52	B15	
Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e o papel que a LIX ten neste.	A44 A47 A63		
Ser capaz de introducir a perspectiva da educación para o desenvolvemento nas propostas de animación á lectura desenvolvidas nas aulas combinando, deste xeito, o carácter lúdico e de goce que a lectura debe proporcionar, xunto cunha actitude crítica e comprometida coa realidade que nos rodea.	A14 A16 A17 A23 A44 A45 A46	B1 B4 B5 B15 B18 B19 B22	C1 C3 C5
	A14 A16 A17 A23 A44 A45 A46	B1 B4 B5 B15 B18 B19 B22	C1 C3 C5

Contents	
Topic	**Sub-topic**
1. A literatura infantil e xuvenil (LIX): puntos de vista e evolución.	1.1.Para que serve a literatura? A función formativa da LIX. 1.2. Panorama da LIX. Principais autores e obras clásicos. 1.3. Evolución da LIX de ámbito estatal.

2. A animación á lectura en educación primaria.	2.1. A Educación Literaria no currículo. 2.2. Da imaxe ao texto. Criterios de selección para a mediación lectora. 2.3. A animación á lectura nas bibliotecas 2.4. As TIC ao servizo da animación á lectura. Propostas didácticas.
3. Correntes fundamentais da LIX na actualidade.	3.1. Panorama da LIX de ámbito estatal. 3.2. Panorama da LIX galega. 3.3. Principais tendencias: innovación e interdisciplinariedade.

Planning				
Methodologies / tests	**Competencies / Results**	**Teaching hours (in-person & virtual)**	**Student?s personal work hours**	**Total hours**
Workshop	A7 A10 A16 A19 A37 A44 A45 A46 A49 A51 A64 B1 B2 B3 B4 B5 B10 B13 B14 B15 C2 C8	6.5	1.5	8
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A5 A8 A14 A23 A43 A44 A45 A47 A48 A52 A62 A63 A66 A67 B3 B12 B15 B18 B19 B21 B22 C5 C6 C7	18	24	42
Workbook	A44 A46 A50 A65 B1 B3 B4	4	12	16
Mixed objective/subjective test	A44 A45 A46 A48 A52 B2 B3 B8 B9 B23 B24 C1	2.5	0	2.5
Student portfolio	A1 A5 A8 A17 A19 A37 A44 A45 A46 A47 A48 A50 A52 A65 B1 B3 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B14 B15 B25 C1 C3	0	40	40
Personalized attention		4	0	4
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	**Description**
Workshop	Participación activa nos distintos obradoiros programados na aula, así como as programadas fóra desta. Levarase un control de asistencia que será imprescindíbel para optar á avaliación desta parte da materia. Así mesmo, as actividades desenvolvidas nos Obradoiros poderán tamén ser avaliadas a partir de textos escritos solicitados ao alumnado sobre os contidos traballados nestes.
Guest lecture / keynote speech	Exposición dos contidos da materia por parte do profesorado.
Workbook	Lectura de fragmentos ou obras seleccionadas de literatura infantil e xuvenil, así como de textos, de recoñecido prestixio científico, especializados en didáctica da literatura infantil e xuvenil, en animación á lectura e en educación literaria en termos xerais.

Mixed objective/subjective test	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Student portfolio	Desenvolvemento dun traballo individual ou en grupo (en función do alumnado matriculado na materia) sobre un tema traballado nas clases interactivas. Terase en conta a capacidade para seleccionar fontes bibliográficas de calidade, así como a capacidade para elaborar un discurso sintético, claro e correcto do punto de vista expresivo.

Personalized attention	
Methodologies	**Description**
Guest lecture / keynote speech Workbook Student portfolio Workshop	A atención personalizada terá lugar durante o horario programado de titorías. Durante as sesións interactivas o profesorado contestará a todas as dúbidas que poidan xurdir durante a realización das tarefas programadas na aula. Para a realización do portafolios tamén se poderá asistir ao horario de titorías programado. Así mesmo, programarase algunha sesión na aula para resolución de dúbidas ou explicación dos contidos e formato dos portafolios. Estas medidas serán aplicábeis, tanto ao alumnado que asista regularmente ás aulas como para aquel que teña dispensa académica.

Assessment			
Methodologies	**Competencies / Results**	**Description**	**Qualification**
Mixed objective/subjective test	A44 A45 A46 A48 A52 B2 B3 B8 B9 B23 B24 C1	Computa o 40% da avaliación.	40
Student portfolio	A1 A5 A8 A17 A19 A37 A44 A45 A46 A47 A48 A50 A52 A65 B1 B3 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B14 B15 B25 C1 C3	Computa o 40 % da avaliación	40
Workshop	A7 A10 A16 A19 A37 A44 A45 A46 A49 A51 A64 B1 B2 B3 B4 B5 B10 B13 B14 B15 C2 C8	Computa o 20% da avaliación.	20

Assessment comments

-Para aprobar a materia será necesario superar todas as partes, en calquera das dúas oportunidades, polo que será necesario obter no mínimo o 50% da puntuación en cada unha delas. Na segunda oportunidade o alumnado só repetirá as partes suspensas e manterá a nota daquelas que fosen superadas.
-A avaliación do alumnado que non asiste regularmente ás aulas (ben por recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, ben por ausentarse en máis dun 20% no caso do alumnado que carece de exención) será feita na súa totalidade con base na proba mixta tanto na primeira como na segunda oportunidade,e ademais poderá ser diferente á que se propoña para a modalidade en que esta é só unha parte.
Recoméndase os envíos dos traballos telematicamente e, de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a doble cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores.
Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.
Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Sources of information

Basic	Álvarez Angulo, T. (2010). Competencias básicas en escritura. Barcelona: Octaedro.Ballester, J. (2015). La formación lectora y literaria. Barcelona: Graó.Blake, Q. (2010). 1001 libros infantiles que hay que leer antes de crecer. Barcelona: Grijalbo.Borda Crespo, I. (2002). Literatura Infantil y Juvenil. Teoría y didáctica. Granada: GEU.Bravo Villasante, C. (1988). Historia y Antología de la Literatura Infantil Universal. Valladolid: Miñón.Brottman, M. (2018). Contra la lectura. Barcelona: Blackie Books.Butiñá, J., Muñoz Cáliz, B. e Llorente Javaloyes, A. (2002). Guía de teatro infantil y juvenil. Madrid: Asociación Española de Amigos del Libro Infantil y Juvenil.Calvino, Í. (1992). ¿Por qué leer los clásicos? Barcelona: Tusquets.Cerillo, P., Larrañaga, E. e Yubero, S. (2002). Libros, lectores y mediadores. La formación de los hábitos lectores como proceso de aprendizaje. Cuenca: UCLM.Colomer, T. (1998). La formación del lector literario. Narrativa infantil y juvenil actual. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.Colomer, T. (2005): Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela. México: Fondo de Cultura Económica. 4.ª reimpresión 2014.Colomer, T. (dir.) (2002). Siete llaves para valorar las historias infantiles. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Madrid: Síntesis.Couto Piñeiro, X., Lamapereira López, A. & Vieites García, M. F. (1992). Práctica teatral na escola. Vigo: Ir indo.Colomer, T. (2010). La evolución de la literatura infantil y juvenil en España. Bookbird, 1. Recuperado de https://www.ibby.org/fileadmin/template/main/bookbird_specialissue/BB_Spanish_July_Art2_Castellano_Rev.7-07.pdf Durban Roca, G. (2010). La biblioteca escolar, hoy: un recurso estratégico para el centro. Barcelona. Graó.García Padrino, J. (2003). Formas y colores: la ilustración infantil en España. Cuenca: UniversidadCastilla-La Mancha.Garralón, A. (2001). Historia portátil de la literatura infantil. Madrid: Anaya.Jiménez Fernández, C. (2015). Didáctica de la Literatura en Educación Primaria. Madrid: Unir Editorial.Jover, G. (2007): Un mundo por leer. Barcelona: Octaedro.Jover, G. (coord.ª) (2009). Sentirse raro. Miradas sobre la adolescencia. Málaga:Junta de Andalucía.Recuperado de https://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-Lage, Fernández, J. J. (2013). Bibliotecas escolares, lectura y educación. Barcelona. Octaedro.Mendoza Fillola, A. (2004). La educación literaria. Bases para la formación de la competencia lecto-literaria lectora. Málaga: Aljibe.Mendoza Fillola, A. (coord.) (2012). Leer hipertextos: la formación del lector literario. Barcelona. Octaedro.Mera Herbello, H. (2010). Unha década de literatura infantil e xuvenil en galego. Cangas do Morrazo: Morgante.Mínguez López, X. (2011). Hacia una definición de la literatura infantil y juvenil y sus ámbitos de estudio. En Núñez, M.ª P.; Rienda, J. (eds.). La investigación en didáctica de la lengua y la literatura. Granada: SEDLL.Muriano Rodríguez, M. M. (2018). "O cofre dos libros?: unha proposta de ensino-aprendizaxe de Literatura Infantil e Xuvenil a través de Twitter. En E. de la Torre Fernández (ed.) (2018). Contextos universitarios transformadores: retos e ideas innovadoras. II Xornadas de Innovación Docente. Cufie. Universidade da Coruña, pp. 81-100. DOI capítulo: https://doi.org/10.17979/spudc.9788497496780.081Neira Cruz, X.A. (2004). 105 anos de literatura infantil e xuvenil en galego. Grial, XLII, 107-113.Pena Presas, Montse. (2018). Feminismos e literatura infantil e xuvenil en Galicia. Santiago de Compostela: Edicións Laiovento.Pennac, D. (2006). Como una novela. Madrid: Anagrama.Revista Galega de Educación (2010). As bibliotecas Escolares (monográfico). 48.Rodari, G. (2013). Introdución á arte de contar historias. Gramática da fantasía. Pontevedra: Kalandraka.Roig Rechou, B. A. e Neira Rodríguez, M. (coords.) (2011). O álbum na literatura infantil e xuvenil (2000-2010). Vigo: Xerais.Roig Rechou, B. A. (2015). Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega. Vigo: Xerais.Roig Rechou, B. A. (2011). A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis chaves para "entendela mellor". Alicante: Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. Recuperado de https://www.cervantesvirtual.com/obrTejerina, I. (1994). Dramatización y teatro infantil. Madrid: Siglo Veintiuno.Xunta de Galicia (2016). A lectura, unha chave de futuro. Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria. Recuperado de https://www.cultura.gal/sites/default/files/guia_lecturachavedefuturo_def.pdf

Complementary	Anatarambana.Literatura infantil. [Blog]. Recuperado de http://anatarambana.blogspot.com.es/Blog das Bibliotecas escolares deGalicia [Blog]. Recuperado de https://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/Biblioteca Nacional deEspaña,Gobierno de España, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Literaturainfantil y juvenil. Guía de recursos bibliográficos. Recuperado de https://www.bne.es/permalink/bdcfa61a-3831-11e0-80cd-0018fe323fc3.htmlCentro Virtual Miguel deCervantes. Biblioteca de literatura infantil y juvenil. Recuperado de http://www.cervantesvirtual.com/seccion/bibinfantil/Cuadernos de literaturainfantil y juvenil. Recuperado de https://www.revistaclij.com/Criaturas. Revista dixitalde literatura infantil e xuvenil. Recuperado de https://www.criaturas.gal/Doval Porto, I. e García García, Ch. (2017). Guía de estilo APA, 6ª edición. Elaborado pola Biblioteca da Facultade de Ciencias da Educación da Universidade da Coruña. A Coruña: Universidade da Coruña. Recuperado de http://www.educacion.udc.es/biblioteca/userfiles/Normas%20APAguia%20da%20biblioteca%202017.pdfEnsinar deleitando. Blogue deMontse Muriano Rodríguez sobre didáctica da lingua e a literatura [Blog]. Recuperadode https://ensinardeleitando.blogspot.com.es/Fraga, A. M. (coord.) (2017). Librosinfantís e xuvenís de Galicia 2017. Santiago de Compostela: Xunta deGalicia. Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.Recuperado de https://www.cultura.gal/sites/default/files/documents/publicacion/libros_infantis_e_xuvenis_de_galicia_2017.pdfGarcía-Fernández, A. e García Teijeiro, A. Versos e aloumiños. Blog-revista. Recuperado de http://garciateijeiro.blogspot.com/International Board onBooks for Young People. Recuperado de https://www.ibby.org/Literatil. Reseñas de LiteraturaInfantil y Juvenil. [Blog]. Recuperado de https://literatil.com/Muriano Rodríguez, M. Conta da docente na rede social Instagram para uso académico: @montsemurianorMuriano Rodríguez, M. Conta da docente na rede social Twitter para uso académico: @montsemrPizca de Papel. Webespecializada en Literatura infantil y juvenil.Recuperado de http://elblogdepizcadepapel.blogspot.com.es/Revista Babar.Recuperado de https://revistababar.com/web/

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Spanish Language Teaching/652G02010 Teaching Galician Language and Literature/652G02013
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.